

موسسه پژوهشی ایران تحقیق

~~www.iranresearch.com~~

پرسشنامه حمایت اجتماعی شربورن و استوارت (MOS-SSS)

بخش اول: پرسشنامه حمایت اجتماعی شربون و استوارت (MOS-SSS)

لطفاً هر یک از عبارات را به دقت مطالعه نموده و با توجه به میزان بهره‌مندی خود از حمایت دیگران، مانند (همنشینی، کمک گرفتن و یا انواع دیگر حمایت‌ها) یکی از گزینه‌ها را انتخاب نموده و در مربع مربوط به آن ضربدر بزنید.

ردیف	چند وقت یکبار کسی را دارید که:	هیچ وقت	به ندرت	گاهی اوقات	بیشتر اوقات	همیشه
۱	وقتی شما نیاز دارید صحبت کنید، به شما گوش دهد؟					
۲	به شما اطلاعاتی دهد که در فهمیدن مسائل به شما کمک کند؟					
۳	در مواقع بحرانی شما را به خوبی راهنمایی کند؟					
۴	به او اعتماد کنید که درباره خودتان یا مشکلاتتان با او صحبت کنید؟					
۵	واقعاً بخواهد شما را راهنمایی کند؟					
۶	نگرانی‌ها و ترس‌های شخصی‌تان را با او در میان بگذارید؟					
۷	راهکارهایی در مورد نحوه برخورد با مشکلات شخصی‌تان به شما ارائه دهد؟					
۸	مشکلات شما را درک کند؟					
۹	وقتی شما در تخت بستری هستید به شما کمک کند؟					
۱۰	در صورت لزوم شما را به دکتر ببرد؟					
۱۱	غذایان را برایتان آماده کند؟					
۱۲	در صورت بیمار بودن‌تان، شما را در انجام کارهای روزانه کمک کند؟					
۱۳	به شما ابراز علاقه و احساسات کند؟					
۱۴	شما را دوست بدارد و احساس دوست داشتنی بودن را به شما بدهد؟					
۱۵	شما را در آغوش بگیرد؟					
۱۶	اوقات خوشی را با او داشته باشید؟					
۱۷	مایه آرامش یکدیگر باشید؟					
۱۸	فعالیت لذت‌بخشی را با او انجام دهید؟					
۱۹	با انجام کار شما، خیالتان را بابت کارها راحت کند؟					

بخش دوم: معرفی پرسشنامه حمایت اجتماعی شربورن و استوارت (MOS-SSS)

دریافت حمایت، از جمله نیازهای اساسی بشر است. حمایت اجتماعی یکی از مفاهیم اساسی در روان‌شناسی اجتماعی است و مطالعات مربوط به آن به طور آشکار از سال‌های حدود ۱۹۷۰ میلادی آغاز شده است. حمایت اجتماعی یکی از مفاهیم اساسی در روان‌شناسی اجتماعی است و مطالعات مربوط به آن به طور آشکار از سال‌های حدود ۱۹۷۰ میلادی آغاز شده است. حمایت اجتماعی ریشه در نظریه دلبستگی بالبی و راتر دارد که بر وجود ارتباط میان کودک و اطرافیان وی در طی تحول تاکید می‌کند (کاسیدی، ۱۹۹۹؛ به نقل از تمنایی فر و منصوری نیک، ۱۳۹۲). حمایت اجتماعی فرآیند پیچیده‌ای است که در آن بر اساس تعامل و فعالیت‌های متقابل بین فرد و شبکه حمایتی شکل می‌گیرد (واکس، ۱۹۸۸، به نقل از تمنایی فر و منصوری نیک، ۱۳۹۲). حمایت اجتماعی به عنوان حمایتی تعریف می‌شود که فرد از خانواده، دوستان، سازمان‌ها و سایر افراد دریافت می‌کند. تعاملات فرد با خانواده و حمایتی که او از محیط و سایرین دریافت می‌کند، اثرات مثبتی بر وی دارد و سبب می‌شود پویایی‌ها و روان‌شناختی او افزایش یافته و به وی در جنبه‌های عاطفی، شناختی و جسمانی کمک کند (گول‌آجتی، ۲۰۱۰). حمایت اجتماعی اثرات نامطلوب فشار روانی را تعدیل و تضعیف می‌کند و سلامت روانی را پیش‌بینی می‌کند (بخشی‌پور و همکاران، ۱۳۸۴). پژوهش‌ها نشان داده‌اند حمایت اجتماعی نقش مهمی در رضایت از زندگی افراد دارد (عسگری و شرف‌الدین، ۱۳۸۷). رضایت از زندگی دارای ابعاد گسترده‌ای است که علاوه بر خود فرد، اجزایی نظیر خانواده، شغل، دارایی، رفاه، سلامت و گروه‌هایی که فرد به آن تعلق دارد را در برمی‌گیرد (داینر و همکاران، ۱۹۹۹). حمایتی که فرد از خانواده دریافت می‌کند، پیش‌بینی کننده معناداری برای رضایت از زندگی اوست (لیزا و شین، ۲۰۰۶). در مطالعه بردلی و کوروین (۲۰۰۴) درباره نقش عوامل شخصیتی و زمینه‌ای مرتبط با رضایت از زندگی که بر روی جوانان پنج گروه فرهنگی - اجتماعی مختلف انجام شد، نتایج نشان داد که حمایت اجتماعی - هیجانی از سوی والدین با رضایت از زندگی ارتباط دارد.

مقیاس حمایت اجتماعی (MOS-SSS)^۱ در سال ۱۹۹۱ توسط شربورن و استوارت به منظور استفاده در مطالعه پیامدهای پزشکی ساخته شد و پس از آن در پژوهش‌های دیگر از آن استفاده گردید. این مقیاس که میزان حمایت اجتماعی دریافت شده توسط آزمودنی را می‌سنجد، شامل ۱۹ ماده حمایت عملکردی است که ۴ بعد از حمایت اجتماعی را اندازه می‌گیرد که عبارتند از: حمایت ملموس، حمایت هیجانی / حمایت اطلاعاتی، مهربانی، و تعامل اجتماعی مثبت.

^۱ . Medical Outcomes Study-Social Support Survey

بخش سوم: روایی و پایایی پرسشنامه حمایت اجتماعی شربورن و استوارت (MOS-SSS)

شربورن و استوارت (۱۹۹۱) ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسشنامه را بررسی نمودند. آنها با استفاده از تحلیل عاملی تاییدی وجود ابعاد پنجگانه در این آزمون را تایید نمودند. همچنین برای بررسی پایایی این آزمون از روش آلفای کرنباخ استفاده کردند. ضریب آلفای کرنباخ برای هر یک از خرده‌مقیاس‌های حمایت اجتماعی / اطلاعاتی ۰/۹۶، حمایت ملموس ۰/۹۲، تعامل اجتماعی مثبت ۰/۹۴، مهربانی ۰/۹۱ و مقیاس کل ۰/۹۷ به دست آمد. در ایران این پرسشنامه در پژوهش **جهان‌بخشیان و زندی‌پور (۱۳۹۰)** مورد استفاده قرار گرفت. آنها روایی محتوایی این پرسشنامه را مورد تایید قرار دادند و پایایی این مقیاس را با روش آلفای کرنباخ ۰/۹۴ به دست آوردند.

بخش چهارم: نمره‌گذاری پرسشنامه حمایت اجتماعی شربورن و استوارت (MOS-SSS)

این پرسشنامه بر روی یک طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از "هیچ وقت" تا "همیشه" قرار دارد که در زیر نشان داده شده است:

- هیچ وقت: ۱
- به ندرت: ۲
- گاهی اوقات: ۳
- اغلب: ۴
- همیشه: ۵

این پرسشنامه دارای ۵ خرده‌مقیاس است:

سوال	مولفه
۸ تا ۱	حمایت هیجانی/اطلاعاتی
۱۲، ۱۱، ۱۰، ۹	حمایت ملموس
۱۵، ۱۴، ۱۳	مهربانی
۱۸، ۱۷، ۱۶	تعامل اجتماعی

* لازم بذکر است که سوال ۱۹ این پرسشنامه نمره‌گذاری نمی‌شود.

بالاترین نمره‌ای که فرد می‌تواند در این پرسشنامه دریافت نماید ۹۵ و پایین‌ترین نمره ۱۹ است. نمره بالا و نزدیک به ۹۵ به منزله آن است که فرد در هر یک از حیطه‌های چهارگانه فوق از حمایت اجتماعی مقبولی برخوردار است. همچنین نمره هر یک از خرده‌مقیاس‌ها نیز نشان‌دهنده آنست که فرد در آن بعد یا زیرمقیاس چه وضعیتی دارد. نمره پایین و نزدیک به ۱۹ نیز در این پرسشنامه نشانگر آن خواهد بود که فرد از حمایت اجتماعی پایینی رنج می‌برد.

منابع

- بخش پور رودسری، عباس؛ پیروی، حمید؛ عابدیان، احمد (۱۳۸۴). بررسی رابطه میان رضایت از زندگی و حمایت اجتماعی با سلامت روان در دانشجویان، فصلنامه اصول بهداشت روانی، پاییز و زمستان، ۷(۲-۲۸)، ۱۴۵-۱۵۲.
- تمنایی فر، محمدرضا؛ منصوری نیک، اعظم (۱۳۹۲). پیش‌بینی رضایت از زندگی بر اساس رگه‌های شخصیتی، حمایت اجتماعی و بهزیستی معنوی. فصلنامه پژوهش‌های نوین روانشناختی، سال هشتم، شماره ۲۹، بهار.
- عسگری، پرویز؛ شرف‌الدین، هدا (۱۳۸۷). رابطه اضطراب اجتماعی، امیدواری و حمایت اجتماعی با احساس ذهنی بهزیستی در دانشجویان، یافته‌های نو در روانشناسی، زمستان، ۳(۹): ۲۵-۳۶.
- Bradley, R.H., & Corwyn, R.F. (2004). Life Satisfaction among European American, African American, Chinese American, Mexican American and Dominican American Adolescents, *International Journal of Behavioral Development*, 28(5): 385-400.
- Diener, E., Suh, E.M., Lucas, R.E. & Smith, H.E. (1999). Subjective WellBeing: Three Decades of Progress, *Psychological Bulletin*, 125, 276-302.
- Lisa, E., & Shane, J.L. (2006). Perceived Family Support, Acculturation and Life Satisfaction in Mexican American Youth: A mix-methods Exploration, *Journal of Counseling Psychology*, 53, 279-287.
- Sherbourne, D., & Stewart, A.L. (1991). The MOS Social Support, Survey, *Sot Science Medicine*, 32 (6): 705-714.